

Το Μέγεθος Μετράει Περισσότερο από τον Πλούτο: Νέα Έρευνα Αποκαλύπτει τι Προβλέπει την Πρόκριση στο Παγκόσμιο Κύπελλο στην Ευρώπη

Μια νέα ακαδημαϊκή μελέτη με χρήση στατιστικής μοντελοποίησης δείχνει ότι το μέγεθος του πληθυσμού μιας χώρας — και όχι το εισόδημά της — είναι ο κυρίαρχος παράγοντας που καθορίζει ποιες ευρωπαϊκές χώρες προκρίνονται στο Παγκόσμιο Κύπελλο FIFA, ενώ εντοπίζει αξιοσημείωτους υπεραποδότες όπως η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και η Κροατία, οι οποίες απέκλιναν σημαντικά από τις προβλέψεις του μοντέλου.

ΑΘΗΝΑ, ΕΛΛΑΔΑ - Μια νέα μελέτη που πρόκειται να δημοσιευτεί στο *Athens Journal of Sports* διαπιστώνει ότι το μέγεθος του πληθυσμού είναι ο κυρίαρχος παράγοντας πρόβλεψης της πρόκρισης στο Παγκόσμιο Κύπελλο μεταξύ των ευρωπαϊκών εθνών, ενώ το κατά κεφαλή ΑΕΠ — παρόλο που είναι θετικό — διαδραματίζει πολύ πιο περιορισμένο και στατιστικά ασθενέστερο ρόλο από ό,τι είχε προηγουμένως θεωρηθεί. Η έρευνα, που εκπόνησε ο Καθηγητής Γρηγόρης Θ. Παπανίκος, αναλύει τις 52 εθνικές ομοσπονδίες-μέλη της UEFA που συμμετείχαν στις ευρωπαϊκές προκριματικές φάσεις για το Παγκόσμιο Κύπελλο FIFA 2026 χρησιμοποιώντας ένα οικονομετρικό μοντέλο *probit*.

Η μελέτη θέτει ένα φαινομενικά απλό ερώτημα: παραβλέποντας την τακτική, την προπόνηση και το ατομικό ταλέντο, ποιες χώρες αναμένεται να προκριθούν στο Παγκόσμιο Κύπελλο — και ποιες ξεπερνούν ή υπολείπονται των προσδοκιών αυτών;

ΒΑΣΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

- **Ο πληθυσμός είναι βασιλιάς.** Τα μεγαλύτερα έθνη με μεγαλύτερες δεξαμενές ταλέντων είναι σημαντικά πιο πιθανό να προκριθούν, ανεξάρτητα από το επίπεδο εισοδήματος. Αυτό το αποτέλεσμα είναι στατιστικά σημαντικό σε κάθε εκτιμηθέν μοντέλο.
- **Τα χρήματα βοηθούν, αλλά λιγότερο από ό,τι αναμενόταν.** Το κατά κεφαλή ΑΕΠ είναι θετικό αλλά μόνο οριακά στατιστικά σημαντικό στο προτιμώμενο μοντέλο *probit* — γεγονός που υποδηλώνει ότι στο σχετικά εύπορο ευρωπαϊκό πλαίσιο, ο πρόσθετος πλούτος αποφέρει φθίνουσες αποδόσεις όσον αφορά την ποδοσφαιρική επιτυχία.
- **Το μοντέλο προβλέπει σωστά τα περισσότερα αποτελέσματα.** Η Γερμανία (88%), η Γαλλία (83%), η Αγγλία (80%) και η Ισπανία (76%) προβλέφθηκαν σωστά ως πολύ πιθανοί προκριθέντες και πράγματι προκρίθηκαν.
- **Η Ιταλία είναι η μεγαλύτερη έκπληξη μεταξύ τριών συνολικά υποαποδοτών.** Με προβλεπόμενη πιθανότητα πρόκρισης σχεδόν 80% — την τέταρτη υψηλότερη στην Ευρώπη — η αποτυχία της Ιταλίας να προκριθεί είναι το πιο παράδοξο αποτέλεσμα σε ολόκληρο το σύνολο δεδομένων, υποδεικνύοντας βαθιά θεσμικά προβλήματα στο ιταλικό ποδόσφαιρο που κανένα μέγεθος πληθυσμού ή οικονομικής ισχύος δεν μπορεί να ξεπεράσει.
- **Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη είναι ο μεγαλύτερος υπεραποδότης.** Με προβλεπόμενη πιθανότητα μόλις 4,1% — τη χαμηλότερη οποιοδήποτε προκριθέντος έθνους — η πρόκριση της Βοσνίας αποτελεί τη μεγαλύτερη θετική απόκλιση μεταξύ δομικής πρόβλεψης και πραγματικού αποτελέσματος στο δείγμα.

- **Η Κροατία υπερβαίνει κατά πολύ το μέγεθός της.** Με μόλις 3,8 εκατομμύρια κατοίκους, η προβλεπόμενη πιθανότητα της Κροατίας ήταν μόλις 17,8%, ωστόσο προκρίθηκε — ένδειξη μιας εξαιρετικής συγκέντρωσης ταλέντου σε μια ενιαία γενιά.

"Τα αποτελέσματα λένε μια ξεκάθαρη ιστορία: αν θέλετε να προβλέψετε ποια ευρωπαϊκά έθνη θα προκριθούν για το Παγκόσμιο Κύπελλο, το πρώτο πράγμα που πρέπει να κοιτάξετε είναι πόσοι άνθρωποι ζουν εκεί. Αλλά το μοντέλο αποκαλύπτει επίσης κάτι πιο ενδιαφέρον — μια χούφτα εθνών ξεπερνά συνεχώς τις δομικές πιθανότητες, και αυτό μας λέει κάτι σημαντικό για τον ρόλο της ποδοσφαιρικής κουλτούρας, των συστημάτων ανάπτυξης παικτών, και ναι, των μεμονωμένων αστεριών, που κανένα οικονομετρικό μοντέλο δεν μπορεί να αποτυπώσει πλήρως."

— ΓΡΗΓΟΡΗΣ Θ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΣ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΑΣΤΕΡΑ: ΟΤΑΝ ΕΝΑΣ ΠΑΙΚΤΗΣ ΑΛΛΑΖΕΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ

Η μελέτη δεν περιορίζεται στους αριθμούς για να εξετάσει γιατί ορισμένα έθνη υπερβαίνουν συστηματικά τις δομικές τους προβλέψεις. Η απάντηση, υποστηρίζει το άρθρο, συχνά καταλήγει στον μετασχηματιστικό αντίκτυπο μεμονωμένων παικτών παγκόσμιας κλάσης:

- Η Κροατία έχτισε την εκστρατεία της για τα προκριματικά του 2026 γύρω από τον Luka Modrić — νικητή της Χρυσής Μπάλας και πενταπλό πρωταθλητή Champions League με τη Ρεάλ Μαδρίτης — μαζί με τον Mateo Kovacic, τον Joško Gvardiol και άλλους κορυφαίους παίκτες ευρωπαϊκών συλλόγων. Κανένα στατιστικό μοντέλο βασισμένο στον πληθυσμό και το εισόδημα δεν μπορεί να αποτυπώσει αυτή τη συγκέντρωση ταλέντου.
- Η πρόκριση της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης διέψευσε κάθε λογική. Η παρουσία του Edin Džeko — ένας από τους πιο παραγωγικούς επιθετικούς της γενιάς του με πάνω από 70 διεθνή γκολ και θητείες στη Μάντσεστερ Σίτι, Ρόμα και Ίντερ Μιλάν — ήταν καθοριστική για ένα έθνος μόλις 3,4 εκατομμυρίων ανθρώπων.
- Η υπεραπόδοση της Σκωτίας (προβλεπόμενη πιθανότητα: 30%) οφειλόταν εν μέρει στον Andrew Robertson, νικητή Champions League με τη Λίβερπουλ και έναν από τους κορυφαίους αριστερούς μπακ της εποχής του.
- Ο Cristiano Ronaldo της Πορτογαλίας — αναμφισβήτητα ο πιο παραγωγικός διεθνής σκόρερ στην ιστορία του ποδοσφαίρου — αντιπροσωπεύει ίσως το πιο ακραίο παράδειγμα ενός ατόμου που μεταμορφώνει τις ποδοσφαιρικές προοπτικές ενός έθνους.

ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Το άρθρο προτείνει ένα νέο ερευνητικό πρόγραμμα μελετών περίπτωσης, με εστίαση σε κάθε υπεραποδίδον έθνος ξεχωριστά. Στο επίκεντρο της ανάλυσης θα βρίσκονται οι πολιτικές ποδοσφαιρικής ανάπτυξης, η υποδομή ακαδημιών νέων, τα συστήματα προπόνησης και τα δίκτυα ανάδειξης ταλέντου διασποράς. Το μοντέλο ανάπτυξης νέων της Κροατίας και η ικανότητα της Βοσνίας να κινητοποιεί ταλέντο διασποράς σε ολόκληρη τη Δυτική Ευρώπη αναδεικνύονται ως ιδιαίτερα υποσχόμενα θέματα για μελλοντική έρευνα.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ

Τίτλος: "Πληθυσμός, ΑΕΠ κατά Κεφαλή και Πρόκριση για το Παγκόσμιο Κύπελλο FIFA 2026: Στοιχεία από τις Ανδρικές Εθνικές Ομάδες της UEFA" διαθέσιμη εδώ:

https://www.researchgate.net/publication/403450493_Population_GDP_per_Capita_and_Qualification_for_the_2026_FIFA_World_Cup_Evidence_from_UEFA_Men's_National_Teams

Συγγραφέας: Γρηγόρης Θ. Παπανίκος, Πρόεδρος, Αθηναϊκό Ινστιτούτο· Καθηγητής (adjunct), Πανεπιστήμιο του Τενεσί, Νόξβιλ, ΗΠΑ

Περιοδικό: *Athens Journal of Sports* (υπό έκδοση)

Δεδομένα: 52 εθνικές ομοσπονδίες-μέλη της UEFA· 16 χώρες προκρίθηκαν (ποσοστό ~31%)· πληθυσμός και ΑΕΠ κατά κεφαλή από την Παγκόσμια Οικονομική Προοπτική του ΔΝΤ (2025)

Μέθοδος: Δυναμικό μοντέλο επιλογής probit· εκτιμήσεις logit και OLS παρέχονται για εύρωστο έλεγχο

Συνέδριο: Θα παρουσιαστεί στο 26ο Ετήσιο Διεθνές Συνέδριο Αθλητισμού, που διοργανώνεται από τη Μονάδα Αθλητισμού του Αθηναϊκού Ινστιτούτου, 11-12 Μαΐου 2026 και υποστηρίζεται από το *Athens Journal of Sports*

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΑ ΜΜΕ

Αθηναϊκό Ινστιτούτο

Ιστότοπος: www.atiner.gr

Περιοδικό: www.athensjournals.gr/ajspo

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΠΡΟΣ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ: Το *Athens Journal of Sports* είναι ένα ανοικτής πρόσβασης, αξιολογημένο από ομοτίμους τριμηνιαίο περιοδικό που εκδίδεται από το Αθηναϊκό Ινστιτούτο. Όλα τα άρθρα είναι διαθέσιμα δωρεάν σε αναγνώστες και μέσα ενημέρωσης χωρίς χρέωση ή συνδρομή.

###